

Η συγγραφική περιπέτεια της Αθηνάς Κακούρη.
 Η διαδρομή της από τη δημοσιογραφία στις μεταφράσεις αισθηματικών βιβλίων και στα **ιστορικά μυθιστορήματα** που την καθιέρωσαν

Ο «Ταχυδρόμος», τα βίπερ «Νόρα», η Ιστορία

ΑΘΗΝΑ ΚΑΚΟΥΡΗ
Με τα χέρια σταυρωμένα
 εκδόσεις Πατάκη, 2010, σελ. 228, τιμή 14 ευρώ

Ακόμη και όταν κάθονταν, έπρεπε κάπως να απασχολούν τα χέρια, πλέκοντας, π.χ. κάλτσες για τους στρατιώτες στο Μέτωπο. Ήταν ανεπίτρεπτο στην οικογένεια Κακούρη της Πάτρας να μένει κανείς... *Με τα χέρια σταυρωμένα*, και τούτο ακριβώς δίνει τον τίτλο και τον τόνο στην αφήγηση. Θυμάται ότι σε ηλικία πέντε ετών πήγε για πρώτη φορά στο γραφείο του πατέρα της, που πρακτόρευε πλοία και πετρέλαιο. Από μια φρόσηψη μπορεί κανείς να αντληθεί το πνεύμα της αφήγησης, όπου το προσωπικό εμπλέκεται με το δημόσιο και το καθεστώς μπορεί να δώσει ευκαιρία για μια μηχανή: «Το πρακτορείο του Χαρίλαου Κακούρη βρισκόταν, όπως ήταν φυσικό, πάνω στην παραλιακή οδό, η οποία στην Πάτρα είχε ευτυχώς διασώσει το όνομά της, Οθωνος και Αμαλίας, εις μνήσιν των αλληπάλληλων εθνοσωτηρικών επαναστάσεων και μεταπολιτευτικών».

Ο βομβαρδισμός

Το πρώτο ιστορικό γεγονός που καταγράφεται ξεκάθαρα στη μνήμη της είναι ο βομβαρδισμός της Πάτρας Δευτέρα 28 Οκτωβρίου 1940, δευτεπρώρα του μαθημάτος. Η Αθηνά Κακούρη είναι 12 ετών και τρέχει πανικόβλητη στο προαύλιο του Αρσακείου. Το βιβλίο αναπτύσσεται λοιπόν με την περιγραφή βιομιάτων, τα οποία ανακαλούνται για να αξιολογηθούν εκ νέου, βάσει όσων διάβασε η συγγραφέας αργότερα, μέσα από ένα συντηρητικό πολιτικό πρίσμα. Αναφερόμενη στον πατέρα της κάνει υποθέσεις για το πώς αξιολογούσε εκείνος, ένας βενζελικός, τον Ιωάννη Μεταξά. Γράφει: «Δεν ξέρω αν μπόρεσε να δει στο πρόσωπό του τον εξέχοντα επιτελικό αξιωματικό, με τις διπλωματικές ικανότητες, αυτόν που είχε διαπραγματευτεί με τη Βουλγαρία την εισοδό μας στον Α' Βαλκανικό Πόλεμο, που είχε εν πολλοίς διοικήσει τον στρατό μας μέχρι τη Θεσσαλονίκη, τα Γιάννινα, τον Αιόλωνα και τα περίχωρα της Σόφιας στα 1912 και 1913». Ο πατέρας της είχε ωστόσο

Η Αθηνά Κακούρη στη Βιέννη

διαβάσει τα *Ημερολόγια* του Μεταξά, όπως τις *Αναμνήσεις* του Ζαβιτογιάνου, την *Ιστορία* του Γερακάρη. Σημειώνει λοιπόν για τα βιβλία: «Μου έδωσαν να καταλάβω ότι πρέπει να τον σκεφτόταν τον Διχασμό και να πιάσεις να καταλάβεις αν είχε τότε σταθεί στη σωστή πλευρά ή όχι».

Η προσωπική έρευνα

Η Αθηνά Κακούρη αγαπούσε από παιδί το διάβασμα. Η αγάπη εξελίχθηκε σε έρωτα με τον γραπτό λόγο, που εκφράστηκε με κάθε δυνατό τρόπο, σε αφθονία. Διαβάζουμε για την εμμονή της με την ορθογραφία που σέβεται την ιστορία της γλώσσας, αλλά και για την επιπολαιότητα να μεταφράζει από γλώσσα που δεν γνώριζε! Λέει ότι ως δημοσιογράφος απέδιδε κείμενα από τα ιταλικά, αν και γρήγορα κατάλαβε ότι είναι καλύτερο να κάνει μια σύνθεση όσων διαβάζει και να παράγει δικό της κείμενο. Μέσα από πωγυρίσματα του χρόνου ο αναγνώστης βλέπει τη μετάβαση της γραφής από τις μεταφράσεις και τα αστυνομικά διηγήματα ως τα ογκώδη ιστορικά μυθιστορήματα, που αγαπήθηκαν από το κοινό και επαινέθηκαν από την κριτική: *Πριμαρόλια*, *Θέκλη*, *Χαρταετός*, *Ξίφιρ Φαλέρ*. Από τις εκδοτικές περιπέτειες

στέκεται στη δυσκολία να εκδώσει το παιδικό ιστορικό της μυθιστορήμα με θέμα το παιδομάζωμα. *Ο δραπέτης της Αυλώνας* γράφτηκε έπειτα από προσωπική έρευνα. «Μπορούσα να πο με βεβαιότητα και με αποδεικτικά στοιχεία ότι το παιδομάζωμα άρχισε τον χειμώνα του 1948 και τερματίστηκε με τη συντριβή της ανταρσίας. Στο μεταξύ είχαν απαχθεί 28.000 παιδιά». Ξεσπίκωσε από τον τηλεφωνικό κατάλογο όλους τους εκδότες που είχαν παιδικές σειρές, «τους επισκέφτηκα έναν έναν», όμως κανένας δεν ήθελε να κυκλοφορήσει ένα βιβλίο με θέμα που στην κοινωνία είχε καταγραφεί ως φαντασκόπημα της Φρειδερίκης. Ο εκδότης βρέθηκε τελικά απέναντι από τα γραφεία του «Ταχυδρόμου» επί της Χρήστου Λαδά. Ένας πολύ μικρός οίκος με το όνομα Κίβωτος.

Μιλώντας για τον μικρό εκδοτικό οίκο Κακούρη αλλάζει θέμα και καταπάνεται με το περιοδικό «Ταχυδρόμος» και τον Γιώργο Σαββίδη. Αναφέρεται στην περίοδο «χρονικά 1954-1967». Γράφει: «Προσπάτησα να βάλω Σαββίδη μου είπα πως τότε είχαν βάλει με τον αδελφό της και τον άντρα της να φτιάξουν ένα περιοδικό που, αν δεν το εξέδιδαν οι ίδιοι, θα τους άρεσε να το διαβάζουν».

ΤΗΣ ΛΟΡΗΣ ΚΕΖΑ

Η Αθηνά Κακούρη, με μισόν αιώνα στα γράμματα, αντιμετωπίζει με αυτοσαρκασμό τη σχέση της με τη λογοτεχνία. Ξεκίνησε να γράφει έχοντας στο μυαλό της την Άγκαθα Κρίστι: «Φαντάστικα πως θα αποκτούσα πλούτο και φήμη γράφοντας αστυνομικά». Καθώς το βιβλίο της είναι αυτοβιογραφικό γίνονται ελαφρές περιкоπές σε ζητήματα που για δικούς της λόγους θέλει να αποσιωπήσει, να περιφρονήσει, να προσπεράσει. Το πρώτο δείγμα της στρατηγικής το αντιλαμβάνομαστε στο βιογραφικό σημείωμα. Αναφέρει ότι το μυθιστορήμά της *Θέκλη* τιμήθηκε με το βραβείο του Ιδρύματος Πέτρου Χάρη της Ακαδημίας Αθηνών, αλλά δεν γράφει ότι το ίδιο βιβλίο την ίδια χρονιά έλαβε το Κρατικό Βραβείο Λογοτεχνίας. Δικές της είναι οι αναμνήσεις, ο, τι θέλει θυμάται...

Η Αθηνά Κακούρη ανήκει στην κατηγορία των γυναικών που δεν σταματούν να καταπίνονται με κάτι. Ξεκίνησε δουλεύοντας σε ναυτικό πρακτορείο από μικρή ηλικία, αργότερα έγινε δημοσιογράφος, ταυτόχρονα μετέφραζε ασταμάτητα αισθηματικά μυθιστορήματα, τις «Νόρες». Ήταν ασκίτη σαν τους γονείς της που δεν έμεναν ούτε λεπτό σε σταθερή θέση.

Η Αθηνά Κακούρη με την κόρη της Σοφία

Η ΠΡΟΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΕΚΔΟΤΗ

Η Αθηνά Κακούρη γεννήθηκε στην Πάτρα το 1928 και έζησε στην Αθήνα, στη Βιέννη, στη Φιλαδέλφεια. Δημοσίευσε αστυνομικές ιστορίες στο περιοδικό «Ταχυδρόμος» τις δεκαετίες του '50 και του '60. Κατά την παραμονή της στις ΗΠΑ, όπου εργάστηκε στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Πρίνστον, ξεκίνησε την επιμέλεια ενός φωτογραφικού λευκώματος,

με ανάθεση από τον Χρήστο Λαμπράκη. Παρά το γεγονός ότι το βιβλίο δεν εκδόθηκε, «κάπως έγινε και χάθηκε μια σειρά φωτογραφιών, ενώ αργότερα έπεσε κι η δεύτερη σειρά θύμα πλημμύρας». Την ίδια εποχή ο Αλκίς Αγγέλου παρήγγειλε στην Αθηνά Κακούρη ένα μυθιστόρημα για την εποχή του Διαφωτισμού. «Μα εγώ δεν ξέρω τίποτα για τον Διαφωτισμό»

εξήγησε εκείνη. «Ανάγκη δεν ξέρετε; Να διαβάσετε και θα μάθετε». Έτσι ξεκίνησε η περιπέτεια της Αθηνάς Κακούρη για τη συγκέντρωση υλικού. Για περισσότερο από μια δεκαετία ταξινόμησε σε καρτέλες διάφορες πληροφορίες για την καθημερινή ζωή των ανθρώπων στις ιστορικές περιόδους όπου τοποθετείται η μυθοπλασία των βιβλίων της.